

Vår ref.: 8:218 S (2017-201)

Høring om Representantforslag om pensjon fra første krone

Musikernes fellesorganisasjon (MFO) er et fagforbund for musikere, sangere, dansere, pedagoger, scenografer, teknikere og teaterinspisier m.m. Med mer enn 8 600 medlemmer er MFO den klart største kunstnerorganisasjonen i Norge.

Ifølge Kunstnerundersøkelsen Kunstneres inntekt i 2013 ved Telemarkforskning, (Heian, Mari Torvik, Kleppe, Bård og Løyland, Knut (2015) Telemarkforskning Rapport nr. 350, Bø) har nærmere halvparten av kunstnerne ingen pensjonsordning. Selvstendig næringsdrivende kunstnere, frilansere og korttids- og deltidsansatte har i stor grad basert seg på alderspensjon fra folketrygden som eneste pensjonsordning. Med omleggingen av folketrygden, bortfallet av besteårsregelen som var uvurderlig for kunstnere med svært skiftende inntekter, og reduserte ytelser, er det påkrevd å finne andre løsninger om ikke kunstnerne skal ende i alvorlig fattigdom.

Skal kunstnerne sikres på linje med andre arbeidstakere, må det legges til rette for at det kan opptjenes tjenestepensjon også ved korte ansettelser, små stillingsprosenter og lave inntekter. Vi mener det er viktig å legge til rette for fremtidens arbeidsliv gjennom å sikre at alle, uavhengig av ansettelsesforhold og tilknytningsform, skal sikres et minimum av rettigheter også på pensjonsfeltet. En løsning med innføring av individuell pensjonskonto har allerede vært ute på høring, og å samle all pensjon ett sted vil for mange av våre medlemmer kunne være svært positivt. At Departementet foreslo å fjerne kravet om at arbeidstaker må ha vært ansatt i minst 12 måneder for å ha krav på å få med seg oppspart pensjonskapital er også positivt.

Den departementsoppnevnte arbeidsgruppen utredet i sin rapport desember 2016 i tillegg til de foreslåtte endringer, ytterligere to mulige endringer i lov om innskuddspensjon som er relevante for våre grupper: fjerne regelen om minst 20 % stillingsprosent, samt fjerne bunnfradraget på 1G (opptjening fra første krone) Arbeidsgruppen skriver at alle disse elementene «senker tersklene for opptjening og medlemskap i tjenestepensjonsordninger, til fordel for medlemmene. Det er videre grunn til å forvente at det er en grad av overlapp mellom personer med lav lønn, en stillingsandel under 20 pst., som er under 20 år og som har et ansettelsesforhold som er kortere enn 12 måneder. Verdien for

Besøksadresse
Brugata 19
0186 Oslo

Postadresse
Postboks 9007
Grønland
0133 Oslo

medlemmene av å endre alle kriteriene kan derfor være høyere enn summen av hver enkelt endring verdivurdert hver for seg.» Dette vil gjelde mange av MFOs medlemmer og vi er derfor svært glade for Representantforslaget som nå foreligger, og støtter forslaget på samtlige punkter.

Arbeidsgruppens rapport beskriver videre at en av målsettingene med en innføring av egen pensjonskonto kan være å bidra til at pensjonssystemet virker nøytralt på arbeidsmarkedet, og ved jobbskifte. Dette er gode målsettinger. Samtidig bør dette inkludere *hele* arbeidsmarkedet og alle typer tilknytningsformer.

Er man 100 % oppdragstaker, ikke ansatt lønnsinntaker eller selvstendig næringsdrivende og aldri ser for seg å komme i et tradisjonelt ansettelsesforhold, så er disse forslagene enn så lenge lite relevant. Av MFOs 8600 medlemmer er over halvparten frilansere og/eller selvstendig næringsdrivende og svært mange av våre medlemmer har en kombinasjon av så godt som alle ulike tilknytningsformer. Slik arbeidslivet utvikler seg kan vi vel ikke se bort fra at dette kan bli mer vanlig også for andre grupper og bransjer. Forslagene som nå foreligger omhandler endringer i innskuddspensjonsloven og derfor de med ansettelsesforhold. Samtidig åpner *prinsippet* om en *egen pensjonskonto*, med mulighet for *valg av leverandør*, opp potensielle muligheter for en bredere og mer langsiktig tenkning. For de fleste kunstnere og kulturarbeidere, og for svært mange andre frilansere og selvstendige, er pensjon bare en rekke små, teoretiske summer man aldri reelt vil se noe til. Korte ansettelser, sporadiske frilans oppdrag og arbeid i enkeltpersonforetak gjør at mange faller mellom to (eller flere) stoler.

Regjeringen har i sin plattform forpliktet seg til både å legge til rette for trygge og forutsigbare rammer for privat pensjonssparing og private tjenestepensjonsordninger, og arbeide for å bedre muligheten for pensjonssparing for selvstendig næringsdrivende. MFO mener at både representantforslaget, og det vi her skisserer, kan bidra til å oppnå dette.

Vi vil her hverken gå nærmere inn på pensjonslovgivningen eller skattelovgivningens mulige begrensninger, men ønsker å sette fokus på et behov og beskrive en reell utfordring som forhåpentligvis i fremtiden kan løses. Vårt langsiktige ønske er at det blir mulig å ha en egen pensjonskonto hos en selvvalgt leverandør hvor det er mulig å *samle alle ulike typer pensjon fra alle ulike tilknytningsformer*. Dette vil kunne bidra til at alle de små dryppene man har samlet gjennom yrkeslivet totalt sett kanskje kan gi noe uttelling. I kunstnerens tilfelle vil nok de færreste uansett få en særlig lukrativ alderdom, men det er avgjørende å gjøre det mulig å samle den lille pensjonen man har selv om den for en del fortsatt ikke vil være tilstrekkelig.

Med vennlig hilsen

Hans Ole Rian

Besøksadresse
Brugata 19
0186 Oslo

Postadresse
Postboks 9007
Grønland
0133 Oslo